

[Poul Hansen (Kalundborg).]

i hovedsagen alene sigte på de områder af erhvervslivet, hvor konkurrencen af den ene eller den anden grund er begrænset.

Monopolloven i den skikkelse, hvori den sluttelig blev vedtaget, var udtryk for et kompromis mellem de fire store partier. Det vil erindres, at det oprindelige lovforslag på nogle punkter var mere dybtgående end den lov, der blev det endelige resultat af forhandlingerne. Under hensyn dels til de politiske muligheder, dels til den dengang foreliggende økonomiske situation mente vi fra socialdemokratisk side at kunne tilslutte os forhandlingsresultatet og også betragte det som et godt resultat i lyset af de daværende omstændigheder, men helt tilfredsstillende for vore synspunkter kunne det naturligvis ikke være.

I det år, som er gået siden da, kan prisudviklingen jo ikke siges at have været normal. Det fremgår af den stigning, der har været i detailpristallet fra 388 i januar 1955 til 410 i januar i år, svarende til en stigning i detailpriserne i løbet af et år på 5—6 pct. Det har da også på forskellig måde været overvejet i regeringen, om der forelå muligheder for et indgreb imod denne prisudvikling. Men man har hidtil ikke ment at burde foreslå lovgivningsforanstaltninger.

Nu foreligger imidlertid de to lovforslag fra regeringen, som vi behandler her. De har deres særlige baggrund i den beslutning, som blev truffet her i folketinget i sidste uge om at ophøje mæglingforslaget i overenskomstsituationen til lov.

Jeg så i et eftermiddagsblad i går det udtryk anvendt i en ledende artikel, at der var udstedt ordre til regeringen om at indføre avancestop. Ordren skulle være udstedt af det udvalg af tillidsmænd fra københavnske arbejdspladser, som har holdt nogle møder i Grundtvigs Hus. I den anledning vil jeg gerne kraftigt slå fast, at de lovforslag, vi har foran os, ikke er fremsat efter ordre fra nogen som helst, heller ikke det nævnte udvalg. Det fremgår allerede

deraf, at lovforslagene blev bebudet af den højtærede økonomi- og arbejdsminister, da han fremsatte forslaget om at ophøje mæglingforslaget til lov. Jeg vil gerne hertil føje, at vi fra vor side ikke på nogen måde kan anse tillidsmændenes udvalg for en kompetent forsamling. Det har hverken hjemmel i landets eller i fagbevægelsens love, men er en selvbestaltet foranstaltning, og mig bekendt er forholdet yderligere det, at der ikke, i hvert fald ikke overfor offentligheden, er givet nogen redegørelse for, om alle de, der deltager i møderne i Grundtvigs Hus, virkelig også er tillidsmænd; vi ved også, at ikke alle tillidsmændene fra arbejdspladserne er med dér.

Ved mæglingforslagets ophøjelse til lov bestemte vi her i tinget, at de løn- og arbejdsbetingelser, som ganske vist var tiltrådt af parternes forhandlere, men forkastet ved fagorganisationernes urafstemninger, skulle være gældende to år frem i tiden. Vi pålagde altså lønarbejderne at gå i arbejde på vilkår, som de ikke selv havde godkendt. Vi er fra vor side fremdeles af den mening, at indgrebet i sidste uge var nødvendigt af hensyn til de grunde, som dengang blev anført.

Vi mener imidlertid også, at hvis der skal være en rimelig balance i de beslutninger og de indgreb, som foretages fra folketingets side, bør indgrebet i sidste uge, der berørte arbejdslønningerne, ikke kunne stå alene. Ligesom vi tog ansvaret for de vilkår, der skal gælde på lønområdet for den kommende tid, er det berettiget og nødvendigt at foretage et tilsvarende indgreb og pålægge andre befolkningsgrupper en tilsvarende resignation med hensyn til avancer og udbytter. Det er det, der tages sigte på med de to lovforslag, vi nu behandler, og det, der står som næste punkt på dagsordenen.

To af hovedlinierne i disse to lovforslag om prisforholdene er følgende: ved forslag til lov om indseende med priserne pålægges der virksomhederne indenfor industri, håndværk og handel et avancestop, i forslaget